

Lublin, 20 września 2007 r.

Stowarzyszenie Przeciw Elektroskażeniom

ul. Podhalańska 59, 20-730 Lublin

KRS: 0000265977

Instytut Łączności

ul. Szachowa 1

04-894 Warszawa

Dotyczy zlecenia, jakie Instytut Łączności otrzymał od Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Lublina, na opracowanie „Opinii w zakresie oddziaływania pola elektromagnetycznego na środowisko i ludzi z uwzględnieniem stacji bazowych telefonii komórkowej na terenie miasta Lublin” (zwanej dalej Opinią).

W związku z ww. zleceniem, Stowarzyszenie Przeciw Elektroskażeniom kieruje do Instytutu Łączności następujące pytania i wnioski, **z prośbą o ich uwzględnienie w przygotowywanej Opinii.**

1. Wnosimy o ujawnienie, czy istnieją i w jakim zakresie – powiązania materialne pomiędzy Instytutem Łączności a przemysłem telekomunikacyjnym. W szczególności:

a) Prosimy podać czy i jakie formy współpracy (zlecenia, granty, wspólne projekty i inne), wiąże Instytut Łączności z przemysłem (w szczególności bezpośrednio lub pośrednio z przemysłem telefonii komórkowej) - obecnie, w przeszłości oraz planowane na najbliższe lata.

b) Czy i ile instalacji antenowych (w szczególności anten telefonii komórkowej) znajduje się na terenie nieruchomości zarządzanych przez Instytut Łączności - obecnie, w przeszłości oraz planowane na najbliższe lata?

2. Pan Dariusz Oleszczuk wypowiada się w prasie w imieniu Instytutu Łączności (Dziennik

Wschodni z dn. 14. września 2007r.).

Czy ten pan jest lub kiedykolwiek był jednocześnie przewodniczącym rady nadzorczej ERY (Puls Biznesu 2005-11-10, str. 9), czy też jest to tylko przypadkowa zbieżność imienia i nazwiska?

Pan Oleszczuk twierdzi, że „nadajniki sieci GSM nie są szkodliwe dla zdrowia”. Powołuje się przy tym na „ściśle określone normy odległości nadajnika od budynków oraz mocy samego nadajnika”. Co to za normy?

3. Wnosimy o przedstawienie dotychczasowego dorobku naukowego Instytutu Łączności (publikacje, projekty, granty) w zakresie badań nad nietermicznymi skutkami biologicznego oddziaływania pól elektromagnetycznych na ludzi, zwierzęta i rośliny, ze szczególnym uwzględnieniem zakresu mikrofalowego, kumulacji różnych oddziaływań elektromagnetycznych oraz średnio- i długoterminowych, bezpośrednich, pośrednich i wtórnych skutków oddziaływania na organizm człowieka.

4. Załączamy wstępne wyniki badań ankietowych, przeprowadzonych przez Stowarzyszenie na naszym osiedlu, od 4 lat poddanym oddziaływaniu promieniowania mikrofalowego z masztu komórkowego przy ul. Podhalańskiej. **Wnosimy, aby Instytut Łączności przedstawił docelowo obiektywne i niepodważalne dane dot. zachorowalności ludzi wokół tego masztu.** W tym celu:

- a) Proponujemy przeprowadzenie przez Instytut Łączności pełnej analizy statystycznej, źródłowego materiału ankietowego, który za zgodą mieszkańców jesteśmy gotowi udostępnić.
- b) Proponujemy poszerzyć i uzupełnić zakres naszego badania o elementy uwzględnione w dużo bardziej szczegółowych ankietach, np. dostępnych na stronach: www.mastsickness.co.uk oraz www.llrc.org/microwave/aber.htm.

5. Wnosimy, aby w przygotowywanej Opinii Instytut Łączności odniósł się także do przytoczonych tu wyników badań naukowych, przeprowadzonych przez lekarzy, dotyczących wpływu sąsiedztwa stacji bazowych telefonii komórkowej na mieszkańców.

- a) „Udokumentowana szkodliwość zdrowotna promieniowania o częstotliwości mikrofalowej (urządzenia telefonii komórkowej, DECT, WLAN itd.)”¹. Dowiedziano tu, iż pole

¹ „Udokumentowana szkodliwość zdrowotna promieniowania o częstotliwości mikrofalowej (urządzenia telefonii komórkowej, DECT, WLAN, itp.)” Dr nauk med. Cornelia Waldmann-Selsman, Karl-May-Str. 4896049 Bamberg, tel. 0951/12300, fax 0951/2972506, e-mail: peter.selsmam@online.de

elektromagnetyczne pochodzące od stacji bazowych powoduje bezsenność, zmęczenie, bóle głowy, stan oszołomienia, nastroje depresyjne, zaburzenia wzrokowe, zawroty głowy, arytmie serca, zakłócenia hormonalne, bóle stawów, itp. Takie symptomy obserwowane były u mieszkańców, gdzie wartość gęstości powierzchniowej strumienia mocy promieniowania była kilka tysięcy razy niższa od obowiązującej w Polsce granicznej wartości dopuszczalnej.

b) „Wpływ bliskiego sąsiedztwa urządzeń telefonii komórkowej na liczbę zachorowań na raka”². Badania polegały na analizie 10-letniej historii chorób 1000 pacjentów, na podstawie ich kartotek. Wykazano, że odsetek nowych przypadków zachorowań na raka u pacjentów, którzy w okresie ostatnich dziesięciu lat mieszkali w odległości do 400m od urządzenia nadawczego telefonii komórkowej, był znacząco wyższy w stosunku do pacjentów mieszkających w większej odległości.

6. Bardzo prosimy o ustosunkowanie się w Opinii do rezolucji [p. zał.] z dn. 19.10.1999r. ustanowionej podczas Forum Obywatelskiego w Bonn, pod przewodnictwem Ministra Ochrony Środowiska RFN, dotyczącej minimalizacji ogólnego obciążenia elektrycznego. Wg wytycznych przyjętych w rezolucji, w miejscach przeznaczonych do spania, gęstość strumienia mocy promieniowania, przy stałej ekspozycji na fale o wysokiej częstotliwości powinna być 10 mln razy niższa przy promieniowaniu impulsowym oraz 100 tys. razy niższa przy promieniowaniu nie impulsowym od obowiązującej w Polsce granicznej wartości dopuszczalnej.

7. Prosilibyśmy, aby Wykonawca Opinii odniósł się w niej do rezolucji Międzynarodowej Komisji ds. Bezpieczeństwa Elektromagnetycznego (ICEMS) powziętej 22-24.02.2006r. w Benevento we Włoszech³. Przytaczamy fragmenty rezolucji:

a) (z punktu 1.) „Zgromadzono jeszcze więcej dowodów sugerujących istnienie niekorzystnych efektów zdrowotnych wynikających z zawodowego lub publicznego narażenia na pola elektromagnetyczne przy obecnych poziomach narażenia.”

b) (z punktu 3.) „Istnieją dowody na to, że obecne źródła finansowania kierują wyniki analiz i ich interpretacje ku odrzuceniu dowodów na istnienie możliwości zagrożenia dla zdrowia publicznego.”

c) (z punktu 4.) „Argumenty, że słabe pole elektromagnetyczne nie może wpłynąć na układy biologiczne, nie reprezentują obecnego spektrum opinii naukowych.”

d) (z punktu 5.) „ W oparciu o przegląd opinii naukowych można stwierdzić, że efekty biologiczne mogą być następstwem narażenia nawet na pola o bardzo niskiej częstotliwości (ELF), a także na

²“EINFLUSS DER RAUMLICHEN NAHE VON MOBILFUNKSENDEANLAGEN AUF DER KREBSINZIDENZ” (“Wpływ bliskiego sąsiedztwa urządzeń telefonii komórkowej na liczbę zachorowań na raka”). Horst Eger, Klaus Uwe Hagen, Brigitt Lucas, Peter Vogel, Helmut Voit. Umwelt-medizin-gesellschaft 4/2004

³ www.icems.eu

poła wysokiej częstotliwości (mikrofałe). Dowody epidemiologiczne, jak również dowody badań in vivo i in vitro pokazują, iż narażenie na te pola może zwiększyć ryzyko raka u dzieci i spowodować inne problemy zdrowotne zarówno u dzieci jak i dorosłych. Co więcej, istnieje coraz więcej dowodów epidemiologicznych wskazujących na zwiększone ryzyko wystąpienia guza mózgu wynikające z długotrwałego używania telefonów komórkowych.”

8. Zwracamy się z uprzejmą prośbą, aby Instytut Łączności odniósł się w Opinii do stanowiska środowisk naukowych, wyrażonego m.in. w Apelu Helsińskim z 2005r. oraz w Apelu Freiburskim z 2002r. (podpisanym przez 3 tys. lekarzy i naukowców i popartym przez ponad 35tys. osób), według których wzrost liczby stacji bazowych spowodował dramatyczny wzrost liczby ciężkich i przewlekłych przypadków chorobowych, mimo nie przekraczania prawnie obowiązujących dopuszczalnych norm promieniowania elektromagnetycznego.

9. Opinia przygotowywana przez Instytut Łączności ma dotyczyć miasta Lublina, dlatego pytamy:

a) Czy i w jakim zakresie zostały (lub zostaną) wykonane badania poziomu elektroskażeń w naszym mieście?

b) Czy i w jakim zakresie zostały (lub zostaną) wykonane badania medyczne ludzi zamieszkujących w bezpośrednim sąsiedztwie miejsc największego narażenia oraz w grupach porównawczych?

c) Czy na podstawie powyższych badań została (lub zostanie) przeprowadzona analiza statystyczna w celu zbadania korelacji pomiędzy zachorowaniami ludności a promieniowaniem elektromagnetycznym?

10. Liczymy, że Instytut Łączności uwzględni w swej Opinii wszystkie ważne ekosystemy Lublina, znajdujące się w granicach znacznego oddziaływania pola elektromagnetycznego, wytwarzanego przez nadajniki stacji bazowych. Szczególną uwagę zwracamy na objęte prawną ochroną ekosystemy Czerniejowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (zlokalizowano tam kilkanaście - kilkadziesiąt stacji bazowych) oraz na rezerwat leśny Stasin (stacja bazowa budowana kilkadziesiąt metrów od granicy rezerwatu).

11. Uprzejmie prosimy, aby Zleceniobiorca zamieścił wykaz literatury, z której czerpał przy tworzeniu Opinii.

12. W Polsce obowiązuje ustawa o uzdrowiskach, która nie pozwala na budowę stacji bazowych telefonii komórkowej w odległości mniejszej niż 500 metrów od strefy ochronnej. **Prosimy o wyjaśnienie, czy osoby stale zamieszkujące w odległościach dużo mniejszych niż 500 metrów od stacji bazowych, można bez ich zgody, a tym bardziej bez analizy ich stanu zdrowia, poddawać ciągłemu napromieniowaniu?** Prosimy o odpowiedź na gruncie biologiczno-medycznym, a nie na gruncie prawnym.

13. W wielu opracowaniach nt. oddziaływania pola elektromagnetycznego na ludzi i człowieka błędnie utożsamia się „graniczne wartości dopuszczalne” (określone w Rozporządzeniu Ministerstwa Środowiska z dn. 30.10. 2003r., § 1., p. 2.) z „brakiem znaczącego negatywnego oddziaływania”. Uprzejmie prosimy, aby w Opinii wyraźnie rozgraniczyć te dwa, zupełnie różne pojęcia, ponieważ udowodniono (p. wyżej), że promieniowanie znacznie poniżej „poziomu dopuszczalnego” zaburza procesy biochemiczne w organizmie i prowadzi do różnych schorzeń.

14. Załączamy wykres, sporządzony na podstawie publikacji wyników badań medycznych i biologicznych, który wykazuje, że promieniowanie nawet 1000-krotnie słabsze od polskiej wartości granicznej ($0,1 \text{ W/m}^2$) powoduje nieodwracalne szkody zdrowotne w organizmie człowieka.

W świetle powyższego wnosimy, aby Instytut Łączności, w oparciu o rzetelne badania medyczne, przedstawił swoje stanowisko na temat:

- a) oddziaływania na zdrowie promieniowania elektromagnetycznego poniżej polskiej wartości granicznej, w miejscach dostępnych dla ludności
- b) wpływu czasu ekspozycji na zdrowie ludności

15. Bardzo prosimy, aby w Opinii została zamieszczona informacja, ile energii pochodzącej ze stacji bazowej może maksymalnie w ciągu doby zaabsorbować organizm człowieka w warunkach codziennej, kilkunastogodzinnej ekspozycji, aby odbywało się to bez negatywnych efektów zdrowotnych, zwłaszcza długoterminowych.

16. Uprzejmie prosimy, aby Opinia zawierała informacje, jakie efekty biologiczne wywołuje stała ekspozycja na promieniowanie elektromagnetyczne pochodzące ze stacji bazowej, w odniesieniu do przyrody ożywionej. Z racji wielokierunkowego i złożonego charakteru takiego oddziaływania,

prosimy o podanie przybliżonych wartości [W/m^2] oraz rodzaju oddziaływania na poziomie komórki, tkanki, układu, organizmu oraz w odniesieniu do poszczególnych elementów biocenozy.

17. Prosimy uwzględnić w Opinii Instytutu, zjawisko nadwrażliwości na promieniowanie elektromagnetyczne, które odnosi się obecnie do 6 – 10 % ludności. Powyższy odsetek społeczeństwa szczególnie odczuwa działanie promieniowanie elektromagnetyczne (na ogół – zespół rzekomonerwicowy) i ulega szybciej schorzeniom. Prosimy o odpowiedź na gruncie biologiczno-medycznym, a nie na gruncie prawnym.

18. Wiadomość o przygotowaniu Opinii na zlecenie Urzędu Miasta Lublina była przekazywana przez lubelskie media. Ze względu na niewielką ilość publikacji naukowych na temat oddziaływania pól elektromagnetycznych na środowisko i ludzi, można oczekiwać, że Opinia Instytutu Łączności wzbudzi szerokie zainteresowanie lekarzy i biologów lubelskich uczelni i instytutów (Akademii Medycznej, UMCS, KUL, instytutów PAN). Opinia z pewnością zrodzi w nich wiele dodatkowych pytań, na które Instytut Łączności powinien odpowiedzieć i wyjaśnić ewentualne wątpliwości. W takim przypadku chcielibyśmy zorganizować seminarium lubelskiego środowiska naukowego i liczymy na gotowość przybycia Zleceniobiorców Opinii do Lublina.

**Prezes Stowarzyszenia
Przeciw Elektrosmakażeniom**

inż. Ryszard Dziworski